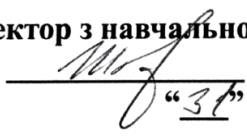

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра іноземної філології та бізнес-комунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
“31” 08 2026 р.

ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (2 курс)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	B11 Філологія (спеціалізація: B11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська)
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Англійська мова в діловій комунікації (переклад – включно)
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов’язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська, англійська
Семестр викладання	IV

**Івано-Франківськ
2026**

РОЗРОБНИК:

асистент кафедри іноземної філології
та бізнес-комунікацій

Тетяна МАРШАЛ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри іноземної філології
та бізнес-комунікацій
протокол № 1 від 31.08. 2026 р.

Завідувач кафедри

Василь БОЙЧУК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Аліна ДУШКЕВИЧ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

е-mail	tetiana.marschal@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	202
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://ukd.edu.ua

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

Дисципліна «Історія англійської мови» є нормативною дисципліною циклу професійної підготовки. Вона розрахована на 1 семестр і містить загалом 3 кредити.

Навчальна дисципліна «Історія англійської мови» належить до числа дисциплін, що мають важливе теоретичне і практичне значення, оскільки філологи повинні отримати фундаментальні знання про розвиток першої іноземної мови, її мовну ієрархію, лексико-граматичні явища та історичну еволюцію. Отримані відомості створять комплексне уявлення про англійську мову як окрему лінгвістичну систему, допоможуть філологам краще зрозуміти мовно-мовленнєві процеси і вплинуть на прийняття правильних рішень під час усно-письмового перекладу.

Мета курсу – формування у здобувачів системного розуміння теоретичних і практичних засад історичного розвитку англійської мови, лексико-граматичних закономірностей, принципів міжєрархічної взаємодії, а також розвиток мовних та мовленнєвих компетентностей. Метою вивчення нормативної дисципліни «Історія англійської мови» є комплексний виклад основних фактів та закономірностей еволюції англійської мови, який сформує компетентність студента пояснювати сучасні структурні особливості англійської мови та розширить вміння діахронічного аналізу.

Основними **завданнями** є: а) знати про основні події, етапи, тенденції, постаті, що формували історичний розвиток мови; б) вивчити діахронічні явища та факти еволюції мови на усіх рівнях; в) вміти пояснити сучасні особливості системи мови шляхом вказування на їх історичні причини та тенденції; г) ідентифікувати історичні тексти відповідно до трьох періодів англійської мови; д) визначити етимологію головних лексем словникового запасу мови.

Студент повинен **вміти**:

- назвати основні події розвитку англійської мови в синхронії та діахронії;
- окреслити структуру та лінгвістичну систему англійської мови;
- пояснити основні результати історичних процесів;
- показати причини та шляхи утворення специфічних мовних особливостей, які властиві трьом періодам англійської мови;
- застосовувати набуті знання для розв'язання професійних задач, зокрема для формування іншомовної комунікативної та міжкультурної компетентностей.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Історія англійської мови» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОП «Англійська мова в діловій комунікації (переклад включно)».

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
СК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з історії та теорії мов, що вивчаються.	ПРН8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчається, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
СК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.	ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
СК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	
СК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів та жанрів.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	4		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	22 (в годинах)	4 (в годинах)

	семінари, практичні	20 (в годинах)	4 (в годинах)
Самостійна робота		48 (в годинах)	82 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Екзамен (усне опитування)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни¹:

Пререквізити	Постреквізити
Вступ до мовознавства	Порівняльна лексикологія
Практична граматики	
Вступ до перекладознавства	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

¹ тільки для обов'язкових дисциплін

Lecture 1 (2.2 hrs): The Origin of the English Language.

The subject matter of the course. Its ties with other subjects. Its place within the framework of linguistic disciplines. Its ties with other linguistic and non-linguistic research data.

Seminar 1 (2 hrs): To reflect on the lecture (discussion/Q&A/case study)

Lecture 2 (2.2 hrs): Introduction to the History of English.

Periods in the history of the English language.

Seminar 2 (2 hrs): To reflect on the lecture (discussion/Q&A/case study)

Lecture 3 (2.2 hrs): General Characteristics of the Old English Period. Old English Phonetics and Vocabulary.

Heptarchy. Old English dialects. Writings in English. Alphabet and stress. Vowels and consonants. Etymological characteristics of the Old English words. Word-building.

Seminar 3 (2 hrs): To reflect on the lecture (discussion/Q&A/case study)

Lecture 4 (2.2 hrs): Old English Grammar.

Morphology (Noun/Verb/Adjective/Adverb/Pronoun/Numeral)

Seminar 4 (2 hrs): To reflect on the lecture (discussion/Q&A/case study)

Lecture 5 (2.2 hrs): The Middle English.

General characteristics of the Scandinavian influence. The Norman influence. Writings. Changes in the spelling system.

Seminar 5 (2 hrs): To reflect on the lecture (discussion/Q&A/case study)

Lecture 6 (2.2 hrs): General Characteristics of the Middle English Period. Middle English Phonetics and Vocabulary.

Changes in phonology. Word-building. Borrowings and loans.

Seminar 6 (2 hrs): To reflect on the lecture (discussion/Q&A/case study)

Lecture 7 (2.2 hrs): Middle English Grammar.

Morphology (Noun/Verb/Adjective/Adverb/Pronoun/Numeral). Rise of the article. Stative as a new part of speech.

Seminar 7 (2 hrs): To reflect on the lecture (discussion/Q&A/case study)

Lecture 8 (2.2 hrs): The Early New English.

Rise of the National Standard. History of the English Renaissance.

Seminar 8 (2 hrs): To reflect on the lecture (discussion/Q&A/case study)

Lecture 9 (2.2 hrs): General Characteristics of the Early New English Period. Phonetic Changes.

Vowels. The great vowel shift. Changes in the Early New English consonants.

Seminar 9 (2 hrs): To reflect on the lecture (discussion/Q&A/case study)

Lecture 10 (2.2 hrs): The Early New English Vocabulary and Grammar.

Morphology (Noun/Verb/Adjective/Adverb/Pronoun/Numeral).

Word-building. Conversion as a new phenomenon in the Early New English word-formation. Borrowings. Etymological doublets.

Seminar 10 (2 hrs): To reflect on the lecture (discussion/Q&A/case study)

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	48	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	15	35
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	13	12
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	-	-
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20	35

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

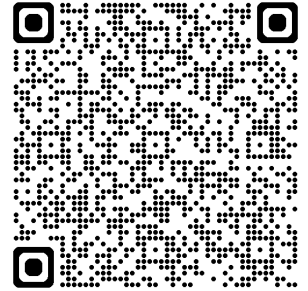
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з **конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку)**, якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). Ознайомитись з “Політикою академічної доброчесності” - за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).² “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни «Основи теорії мовної комунікації» здобувачі використовують ШІ як інструмент моделювання та аналізу комунікативних ситуацій, рольової взаємодії, дослідження вербальних і невербальних

² визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

засобів комунікації, порівняння комунікативних стратегій, підготовки навчальних матеріалів та розвитку навичок критичного оцінювання інформації. Здобувачі здійснюють перевірку та критичний аналіз результатів, отриманих за допомогою ІІІ, із використанням наукових джерел.

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).³

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання⁴	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчається, і вміти	Пояснювально-ілюстративний (розповідь, лекція, словесні, наочні прийоми);	Усне опитування; оцінювання участі в дискусіях; оцінювання практичних завдань; аналіз кейсів.

³ визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перезарахування

⁴ для вибіркового навчання дисциплін вказується результат навчання

застосовувати ці знання у професійній діяльності.	метод проблемного викладення (прийом порівняння різних поглядів та підходів до вирішення проблеми, демонстрація способу розв'язання завдання); частково-пошуковий (прийом активізації мислення, спонукання до пізнання); дослідницький метод (прийом самостійного опрацювання наукової літератури, джерел, прийом спостереження, методи синтезу та аналізу, індукції та дедукції)	
ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	Пояснювально-ілюстративний (розповідь, лекція, словесні, наочні прийоми); метод проблемного викладення (прийом порівняння різних поглядів та підходів до вирішення проблеми,	Усне опитування; виконання практичних завдань; аналіз кейсів; презентації.

	демонстрація способу розв'язання завдання); частково-пошуковий (прийом активізації мислення, спонукання до пізнання); дослідницький метод (прийом самостійного опрацювання наукової літератури, джерел, прийом спостереження, методи синтезу та аналізу, індукції та дедукції)	
--	--	--

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Історія англійської мови» необхідно:

- 1) проектор або інший мультимедійний екран для демонстрації відео та презентацій;
- 2) хмарні сховища даних (Google Drive) для спільного доступу до великих файлів;
- 3) книги, що входять до програми навчального курсу.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	Всього	60	35	60

Підсумков і контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (аудиторні заняття):

«відмінно»	Здобувач демонструє системні, глибокі та ґрунтовні знання теоретичних засад мовленнєвої та міжкультурної комунікації, вільно володіє відповідною термінологією, розуміє основні теорії, концепції та моделі комунікації. Уміє самостійно аналізувати комунікативні ситуації, визначати їхні особливості, причини комунікативних невдач і конфліктів, обґрунтовано добирати комунікативні стратегії та тактики. Успішно застосовує знання у практичних і професійних ситуаціях, демонструє високий рівень комунікативної та міжкультурної компетентності. Самостійно опрацьовує наукові джерела, критично аналізує інформацію та аргументовано представляє результати дослідження. Відповіді логічні, послідовні, аргументовані, без суттєвих помилок.
«добре»	Здобувач демонструє достатньо повні та систематизовані знання основних понять, теорій і моделей комунікації, володіє спеціальною термінологією. Уміє аналізувати основні комунікативні ситуації, визначати типи та причини конфліктів, застосовувати основні комунікативні стратегії й тактики. Здатний використовувати набуті знання у практичних та професійних ситуаціях і враховувати культурні особливості комунікації. Виконує дослідницькі та аналітичні завдання, проте окремі висновки можуть бути недостатньо обґрунтованими. Допускає незначні неточності або окремі помилки, які не впливають істотно на загальний результат.
«задовільно»	Здобувач демонструє базове знання основних понять і положень дисципліни, але має труднощі із систематизацією та застосуванням теоретичного матеріалу. Володіє основною термінологією, однак допускає неточності у визначеннях і

	поясненнях. Здатний за допомогою викладача аналізувати типові комунікативні ситуації та визначати основні види комунікації, конфліктів і комунікативних бар'єрів. Може застосовувати окремі комунікативні стратегії у стандартних ситуаціях. Виконує навчальні та практичні завдання переважно за зразком. Самостійний аналіз і аргументація є недостатньо розвиненими.
«незадовільно»	Здобувач демонструє фрагментарні та недостатні знання основних понять і теоретичних положень дисципліни, не володіє необхідною термінологією або використовує її неправильно. Не може самостійно пояснити основні моделі, принципи та закономірності комунікації, має значні труднощі під час аналізу комунікативних ситуацій і конфліктів. Не вміє належно застосовувати теоретичні знання на практиці, не розрізняє основні вербальні, невербальні та міжкультурні особливості комунікації. Не виконує або виконує на недостатньому рівні практичні й дослідницькі завдання, не демонструє навичок самостійного аналізу та аргументації.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».⁵

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
-------------------------------	---------------------	------------

⁵ можна вказати теми чи завдання, які є обов'язковими до виконання, а також особисті підходи до оцінювання рівня знань здобувачів під час аудиторної роботи

Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ⁶

Основна література

1. Практикум з історії англійської мови для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності В11 Філологія освітньо професійної програми «Англійська мова та переклад» денної форми навчання / Укл.: Колесник О.С. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2026. 61 с.
2. Костюченко Ю.П. Історія англійської мови. К.: Вища школа, 1963. 425 с.
3. Baugh Albert C., Cable Th. A History of the English Language. Taylor & Francis, 1993. 464 pp.
4. Chamonikolasová, J. A Concise History of English. – Brno: Masarykova univerzita, 2014. 94 p.
<https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/131572/monography.pdf>
5. Fischer Olga The Syntax of Early English. - Cambridge: Cambridge University Press. 2000. 341 pp.

⁶ обов'язково: враховувати вимоги [ДСТУ 8302:2015](#) (відповідно до [Наказу № 65 від 4.03.2016](#)), [рекомендації](#) Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, використовувати літературу за останні 5-7 років, наводити власні публікації за змістом навчальної дисципліни.

6. Gramley, St. The History of English: An Introduction. Routledge, 2012. 464 pp.
7. Millward C.M., Hayes M. A Biography of the English Language. Wadsworth Cengage Learning, 2012. 478 pp.
8. Romaine, S. (ed.) 1998. The Cambridge History of the English Language, vol. 4, 1776-1997.

Додаткова література

1. Євченко В. В. Історія англійської мови. History of the English language. Вінниця: Нова Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» книга, 2016. 408 с.
2. Burnley D. The History of the English Language: A Sourcebook. Routledge, 2014. 440 p.
3. Horobin S. How English Became English: A short history of a global language. Oxford University Press, 2016. 144 p.
4. Miller Dow Meiklejohn J. A Brief History of the English Language and Literature. BoD – Books on Demand, 2020. 172 p.
5. Smith J. J. Transforming Early English. The Reinvention of Early English and Older Scots. Cambridge University Press, 2022. 312 p.
6. Trudgill P. The Long Journey of English: A Geographical History of the Language. Cambridge University Press, 2023. 190 p.
7. Turville-Petre T., Burrow J.A. A Book of Middle English. Wiley, 2020. 464 p.